

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

28 кастрычніка 2014 года, № 14–15 (2117/2118)

ПАДЗЕЯ

Мітрапаліт Мінскі і
Слуцкі, Патрыяршы
Экзарх усяе Беларусі
**ПАВЕЛ стаў рэктарам
Інстытута тэалогіі БДУ.**

Такое рашэнне прынялі на пашыраным пасяджэнні савета Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы. Раней рэктарам быў ганаровы Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі мітрапаліт Філарэт, аднак 22 верасня яго кантракт скончыўся. Таму пост прапанаваў мітрапаліту Паўлу. Кандыдатуру Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі ўхваліў Савет Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, і мітрапаліт Павел быў зацверджаны на пасадзе рэктара Інстытута тэалогіі.

Рэктар Белдзяржуніверсітэта Сяргей Абламейка, які браў удзел у пасяджэнні, нагадаў, што мітрапаліт Філарэт быў адным з заснавальнікаў Інстытута тэалогіі і кіраваў ім больш за 20 гадоў. Дзякуючы ўладцы Філарэту інстытут стаў буйным цэнтрам багаслоўскай навукі і міжканфесійнага дыялогу. Рэктар БДУ выказаў спадзяванне, што мітрапаліт Павел працягне традыцыю супрацоўніцтва царквы і дзяржавы ў сферы адукацыі і выхавання.

Кіраўнік спраў Мінскай Экзархіі архімандрыт Антоній (Даронін) перадаў Інстытуту тэалогіі падарунак мітрапаліта Філарэта – спіс Уладзімірскага абраза Божай Маці.

Мітрапаліт Павел узначаліў Інстытут тэалогіі БДУ

Фота з сайта church.org

Абраз змешчаны ў Кірыла-Мяфодзіўскую капліцу пры інстытуце.

ДАВЕДКА

Мітрапаліт Павел (свецкае імя Георгій Васільевіч Панамароў) нарадзіўся ў 1952 г. у Карагандзе (Казахстан) у сям'і рабочых. Вучыўся ў сярэдняй школе. Служыў у Савецкай Арміі. Пасля дэмабілізацыі працаваў шафёрам, слеса-

рам. Вучыўся ў прафтэхвучылішчы, а ў 1973–1976 гг. – у Маскоўскай духоўнай семінары.

У 1980 г. скончыў Маскоўскую духоўную акадэмію са ступенню кандыдата багаслоўя.

8 кастрычніка 2011 г. узведзены ў сан мітрапаліта.

Рашэннем Святога Сінода ад 25 снежня 2013 г. прызначаны Мітрапалітам Мінскім і Слуцкім, Патрыяршым Экзархам усяе Беларусі.

Узнагароджаны ордэнамі свяціцеля Інакенція Маскоўскага, вялебнага Сергія Раданежскага, дабравернага князя Данііла Маскоўскага і вялебнага Серафіма Сароўскага (усе II ступені).

Мае ўзнагароды Антыяхійскай, Іерусалімскай і Амерыканскай праваслаўных цэркваў.

**Паводле інфармацыі
Беларускай праваслаўнай
царквы**

АКТУАЛЬНА

Дзень маладога супрацоўніка БДУ

7 кастрычніка ў БДУ прайшоў Дзень маладога супрацоўніка **«The big day at BSU»**. На мерапрыемства запрасілі 100 спецыялістаў БДУ, якія зусім нядаўна працуюць ва ўніверсітэце.

Самаму старэйшаму супрацоўніку было 26 гадоў, а самаму маладшаму – 21. У нашым універсітэце працуюць выпускнікі не толькі БДУ, але і іншых ВНУ. Таму было асабліва важна пазнаёміць маладых супрацоўнікаў з гісторыяй і магчымасцямі БДУ.

Удзельнікі мерапрыемства наведвалі музей гісторыі БДУ, а таксама музей землярэства на геаграфічным факультэце.

Працягнуў сустрэчу рэктар Сяргей Абламейка. Кожны мог задаць яму пытанне і атрымаць адказ з першых вуснаў. Першы прарэктар БДУ Міхал Жураўкоў распавёў супрацоўнікам пра магчымасці і сацыяльныя гарантыі БДУ. Наш

універсітэт настолькі вялікі, што ведаць усё проста немагчыма. Аднак самай галоўнай задумай мерапрыемства было тое, што кожная ідэя, кожны праект, які ініцыюе супрацоўнік нашай ВНУ, будзе падтрыманы і ўвасоблены, галоўнае – пісьменна прадумаць канцэпцыю і звярнуцца да кампетэнтнага спецыяліста.

Чаму выбралі працу ў БДУ і ці даведзіліся пра яго штоосьці новае, падзяліліся ўдзельнікі:

Яўген Маслоўскі, 23 гады, спецыяліст аддзела фундаментальных і прыкладных даследаванняў Галоўнага ўпраўлення навукі БДУ:

«Я абраў БДУ, таму што гэта прэстыжная ВНУ, а Галоўнае ўпраўленне навукі – гучыць самавіта. Не жадаў так хутка развітвацца з універсітэтам, які дазволіў цікава і весела вучыцца на працягу 5 гадоў. У БДУ я бачу вялікія магчымасці для кар'ернага росту. Мерапрыемства прадэманстравала шляхі паляпшэння жыллёвых умоў для маладых супрацоўнікаў, а таксама дадатковага заробку, аздараўлення і вольнага часу. У мя-

не з'явілася шмат планаў і ідэй, але пакуль я працую крыху больш за месяц, яшчэ неабходна асвоіцца ў калектыве, а ўжо потым загадваць».

Ганна Кузьмянкова, 23 гады, выкладчык кафедры тэхналогій камунікацыі Інстытута журналістыкі БДУ:

«Я не сумнявалася ў выбары БДУ як месца працы, бо гэта натуральна для чалавека – актыўна ўдзельнічаць у развіцці арганізацыі, якая доўгі час з'яўлялася роднай. Лічу мерапрыемства для маладых супрацоўнікаў БДУ вельмі карысным як мінімум у тым, каб усвадоміць уласную значнасць, свае перспектывы і магчымыя праекты, якія прыносяць універсітэту «прафіт», а супрацоўніку задавальненне і прыбытак. Я даведлася, што ўніверсітэт падтрымае мяне, калі я захачу распрацаваць дысцыпліну на англійскай мове. Думаю, што я гэтую ідэю рэалізую ў хуткім часе».

Іван Жукаў, 22 гады, метадыст аддзела моладзевых праграм і праектаў ўпраўлення выхаваўчай работы з моладдзю БДУ:

«Звязець свае жыццё з універсітэтам я планаваў ужо пасля трэцяга курса. Культурна-грамадскае жыццё зацягнула мяне настолькі, што я ўжо не ўяўляў сябе па-за сценамі БДУ. Сёння, акрамя маёй асноўнай працы, у мяне ёсць уласныя праекты (напрыклад, творчая студыя «MiM-BSU»), якія падтрымлівае адміністрацыя БДУ, што вельмі моцна матывуе на далейшую працу. На гэтым спыняцца не збіраюся і ўжо ўвасабляю ў жыццё новыя ідэі, у тым ліку дапамагаю нашым студэнтам у рэалізацыі ўласных праектаў. На мерапрыемства ішоў з вялікім задавальненнем, хацелася пазнаёміцца з тымі, ад каго залежыць будучыня нашага ўніверсітэта. Я думаю, што даведацца нешта новае не атрымаецца, бо ўжо не першы год ва ўсім гэтым кручуся, але я памыляўся. Інфармацыя насамерэч была карысная. Выступленні натхнілі і прымусілі задумацца пра сваю далейшую працу і пра тое, што я хачу зрабіць у БДУ!»

Мерапрыемства арганізавала ўпраўленне кадраў.

Ксенія КАРАВАЯ

Чытайце
ў нумары:

**ВІНІКІ РАБОТЫ БДУ
Ў 2013/2014
І ЗАДАЧЫ НА 2014/2015**

3 даклада рэктара акадэміка
Сяргея АБЛАМЕЙКІ

Стар. 2–3

**САЦЫЯЛЬНЫЯ ГАРАНТЫІ
ДЛЯ СТУДЭНТАЎ**

Упершыню заключана Пагадненне паміж пярвічнай прафсаюзнай арганізацыяй студэнтаў і БДУ на 2014–2016 гады

Стар. 4

**БДУ БУДЗЕ
ЎДЗЕЛЬНІЧАЦЬ У
СТВАРЭННІ КАЛЬЦАВОГА
КАЛАЙДАРА**

Нашы фізікі прапануюць тэхналогіі для гіганцкага паскаральніка часціц, які будзе магутнейшы за Вялікі адронны калайдар

Стар. 5

Весткі з рэктарата

УРАЧЫСТАЕ пасяджэнне Савета БДУ, прысвечанае гадавіне заснавання Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, пройдзе 30 кастрычніка ў будынку рэктарата (вул. Бабруйская, 5а). З дакладам «БДУ як альма-матар вышэйшай адукацыі ў Беларусі» выступіць вучоны сакратар дэкан гістарычнага факультэта Сяргей Ходзін.

Акрамя таго, будуць уручаны пасведчанні заслужаным работнікам БДУ і ўшанаваны лаўрэаты конкурсу імя У. Пічэты і А. Сеўчанкі за 2014 г. Пачатак у 10.15.

СТАРШЫНЯ Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзыньпін і прэм'ер Дзяржсавета КНР Лі Кэцян выказалі падзяку БДУ ў асобе рэктара Сяргея Абламейкі за падтрымку і развіццё Рэспубліканскага інстытута кітаязнаўства імя Канфуцыя. Афіцыйны ліст быў накіраваны напярэдадні святкавання 10-гадовага юбілею інстытутаў Канфуцыя свету. У ім дадзена высокая ацэнка дзейнасці РІКК БДУ. Нагадаем, РІКК БДУ адкрыты ў снежні 2006 г. і стаў трэцім на тэрыторыі СНД.

ТРЭЦЬЯ рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Позва–2015» прайшла 16 кастрычніка ў БДУ. Звыш 60 маладых аналітыкаў сумесна з вядучымі экспертамі абмеркавалі Праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі ў 2016–2020 гг. Гаворка ішла пра адукацыю і сацыяльную адаптацыю моладзі, інфарматызацыю адукацыі, электронную дэмакратыю і электронны ўрад, мадэрнізацыю эканомікі Беларусі, дэмаграфію, міграцыю і развіццё тэрыторый, знешнепалітычныя інтарэсы нашай краіны.

**Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ**

і задачы на 2014/2015 навуч. г.

Замежныя навучэнцы

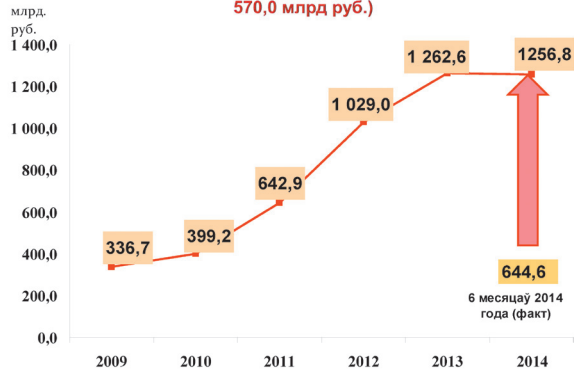
Колькасць замежных грамадзян, якія навучаюцца ў БДУ ў 2013/2014 навучальным годзе

Аналіз задаваленасці спажывцоў

Катэгорыя апрошаных	2010	2011	2012	2013
Задаваленасць студэнтаў 2 курса, %	62,7	66,5	59,0	60,7
Задаваленасць студэнтаў 4 курса, %	53,3	58,8	55,6	
Задаваленасць маладых спецыялістаў, %	96,1	92,4	94,7	94,9
Задаваленасць працадаўцаў, %	93,7	93,9	97,8	97,3
Задаваленасць спажывцоў БДУ	77,0	83,0	83,3	84,3

Дынаміка прыбыткаў комплексу БДУ па гадах (паводле плана развіцця ў 2013 г. – 513,5 млрд руб., у 2014 г. – 570,0 млрд руб.)

Фізічнае выхаванне

За 2013-2014 год студэнты БДУ на чэмпіянатах і першынствах свету, Еўропы заваявалі 16 медалёў

- ✓ Чэмпіянат Еўропы па плаванні – залаты і бронзавы медаль (Я. Цуркін), залаты медаль (С. Паздзееў);
- ✓ Чэмпіянат Еўропы па плаванні сярэд наравімінаў – 4 залатыя медаль (Л. Бокій);
- ✓ Чэмпіянат свету па грэс-рымскай барацьбе – бронзавы медаль (Л. Гамзатаў);
- ✓ Чэмпіянат Еўропы па гравым спорце – 3 сярэбраныя медаль (В. Шаўчэнка, В. Шарамет, В. Паўлюкоў);
- ✓ Чэмпіянат свету па гравым спорце – 2 залатыя медаль (С. Карповіч);
- ✓ Чэмпіянат Еўропы па шашках – 2 сярэбраныя медаль (А. Баршчэў);
- ✓ Першынства свету па самба – бронзавы медаль (Л. Канцарэўскай).

АРГАНІЗАЦЫЯ ПРАКТЫКІ

На сёння складзена 93 дамоў з базавымі арганізацыямі на праходжанне студэнтамі вытворчай практыкі. За 2013/2014 навуч. г. было складзена 22 новыя дамовы.

68 % студэнтаў дзеённай формы навучання прыродазнаўчана-навуковых факультэтаў і 89 % – гуманітарных факультэтаў ад агульнага ліку практыкантаў прайшлі вытворчую практыку на прадпрыемствах і ў арганізацыях, 23 % і 11 % адпаведна ў падраздзяленнях БДУ. 9 % студэнтаў прыродазнаўчана-навуковых факультэтаў прайшлі яе ў НАН Беларусі, гуманітарныя факультэты не выкарысталі ўстановы НАН Беларусі ў якасці баз вытворчай практыкі. Перад-дипломную практыку ў НАН Беларусі прайшло 12 % студэнтаў прыродазнаўчана-навуковых факультэтаў, 5 % – гуманітарных.

ПЕРАПДРЫХОЎКА І ПАВЫШЭННЕ КВАЛІФІКАЦЫІ

Па 49 праграмах перападрыхтоўкі прайшлі навучанне 2695 чалавек, што менш, чым летась. Паменшылася колькасць слухачоў у Інстытуце бесперапыннай адукацыі, Інстытуце бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ. Павышэнне кваліфікацыі прайшлі 14964 чалавекі (летась – 15464) па 220 адукацыйных праграмах. Вынікам супрацоўніцтва ФПКП Інстытута журналістыкі, філалагічнага факультэта і факультэта міжнародных адносін стала адкрыццё новай спецыяльнасці перападрыхтоўкі «Руская мова як замежная».

Павялічылася колькасць навучальных курсаў (лекторыяў, тэматычных семінараў і інш.) да 391 (у 2013 г. – 225), адпаведна вырас і лік слухачоў (2014 г. – 8075, 2013 г. – 7065).

НАВУЧАННЕ НА АНГЛІЙСКОЙ МОВЕ

На 1 верасня навучальныя планы магістратуры на англійскай мове падрыхтаваны на філалагічным факультэце (4 спецыяльнасці), біялагічным – (1 спецыяльнасць), ФМА (1 спецыяльнасць), ФФСН (1 спецыяльнасць). Аднак набор і падрыхтоўка магістрантаў на англійскай мове пакуль здзяйсняецца толькі на факультэце міжнародных адносін. На геаграфічным факультэце на англійскай мове вяліся заняткі для двух магістрантаў (1 – Германія, 1 – Фінляндыя). Па адной дысцыпліне на англійскай мове выкладалася на філалагічным і гістарычным факультэтах.

Падрыхтаваны навучальны план для 1 ступені атрымання вышэйшай адукацыі на англійскай мове па спецыяльнасці «Бізнес-адміністраванне». З 1 верасня 2014 г. пачалося навучанне першай групы.

НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАЯ ПРАЦА СТУДЭНТАЎ

Разнымі формамі НДРС у пазанавучальны час было ахоплены каля 9 тысяч студэнтаў, што складае 41 % ад агульнага ліку студэнтаў дзеённай формы навучання. Удзельнічалі ў выкананні планавых дзяржбюджэтных і гасдамоўных НДВКП 1 067 студэнтаў, у тым ліку 553 працавалі на ўмовах аплатаў. У СНДЛ і іншых творчых аб'яднаннях працавалі 2 245 студэнтаў. Удзельнічалі ў працах па заданых дзяржаўных праграм 473 студэнты.

У 2013 годзе ў конкурсе грантаў універсітэта для выканання навуковай працы студэнтамі і аспірантамі ўдзельнічалі 31 праект. У якасці матэрыяльнага заахвочвання ўдзельнікам 26 праектаў было выплачана 167,7 млн руб. У 2014 годзе фінансаванне 30 праектаў складала 180,3 млн руб. (38 аспірантаў, 8 магістрантаў, 53 студэнты).

У конкурсе Міністэрства адукацыі Беларусі на суісканне грантаў дактарантамі, аспірантамі, студэнтамі за 2013 год ад БДУ ўдзельнічала 27 праектаў. Фінансаванне атрымаў 21 праект. На конкурс 2014 года прадстаўлены 21 праект. Прафінансавана 19 праектаў на суму 597,0 млн руб.

У XX Рэспубліканскім конкурсе навуковых прац студэнтаў ад БДУ заяўлена 253 працы. Званне лаўрэата атрымалі 5 прац, 1 катэгорыю – 68 прац, 2 катэгорыю – 61, 3 – 66.

Па выніках конкурсу на найлепшую СНДЛ у 2014 годзе было прэміявана 14 навуковых кіраўнікоў і 49 удзельнікаў СНДЛ на агульную суму 65,78 млн руб. Чацвёрты год праводзіўся конкурс на найлепшага кіраўніка і арганізатара НДРС БДУ. У 2013 годзе заахвочана 30 супрацоўнікаў універсітэта на агульную суму 94,25 млн руб. На фінансаванне камандзіровак студэнтаў на навуковыя канферэнцыі ў бягучым годзе вылучана 11,3 млн руб. з уласных сродкаў.

НАВУКОВАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

БДУ з'яўляецца галаўной арганізацыяй – выканаўцам 8 з 12 дзяржаўных праграм навуковых даследаванняў на 2011–2015 гады.

Аб'ём фінансавання НДВКП склаў у справядным годзе 192775,6 млн рублёў, з улікам міжнародных грантаў і навуковай дзейнасці ўнітарных прадпрыемстваў 218090,7 млн рублёў, у тым ліку са сродкаў рэспубліканскага бюджэту (Міністэрства адукацыі Беларусі) – 86857,6 млн рублёў (39,8 % ад агульнага аб'ёму фінансавання), бюджэтных дамоў – 65603,9 млн рублёў (30,1 %), са сродкаў заказчыкаў па гасдамоўных НДВКП, якія выконвае БДУ і навукова-даследчыя падраз-

дзяленні комплексу БДУ з правам юрыдычнай асобы (пазабюджэтных сродкі), – 17680,5 млн рублёў (8,1 %); складзена міжнародных кантрактаў – 14026,7 млн рублёў (6,4 %), акрамя таго, атрымана міжнародных грантаў на суму 19975,1 млн рублёў (9,2 %), вытворчая дзейнасць навуковых падраздзяленняў – 8606,5 млн рублёў (4,0 %), навуковая дзейнасць унітарных прадпрыемстваў 5340,0 млн рублёў (2,4 %).

За 2013 г. апублікаваныя 1359 найменняў выданняў (202 навуковыя манаграфіі, 627 навучальных выданняў, 102 зборнікі навуковых прац, 132 зборнікі тэзісаў дакладаў навуковых канферэнцый, 244 – іншых навуковых выданняў), 6465 артыкулаў, 4105 тэзісаў дакладаў на канферэнцыях. На падставе зацверджанага Палажэння аб прэміяванні супрацоўнікаў структурных падраздзяленняў БДУ за публікацыі ў вядучых міжнародных часопісах па выніках 2013 г. было заахвочана 37 супрацоўнікаў. Агульная сума прэміі складала 87,605 млн руб.

У справядным годзе на базе ўніверсітэта праведзена 168 навуковых і навукова-практычных мерапрыемстваў рознага ўзроўню, з іх міжнародных – 83, рэспубліканскіх – 39, універсітэцкіх – 46. Упершыню ў Беларусі на базе БДУ прайшла канферэнцыя ААН «Выкарыстанне касмічных тэхналогій для сацыяльна-эканамічнага развіцця краін».

МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

У 2013 г. міжнароднае навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва здзяйснялася па 295 дамовах і пагадненнях з замежнымі партнёрамі з 42 краін: Расія (76 дамоў), Германія (36 дамоў), Польшча (31 дамова), Украіна (29 дамоў) і г. д. У 2013 г. установы, падраздзяленні і прадпрыемствы комплексу БДУ значна актывізавалі працу па прасоўванні навукова-тэхнічнай прадукцыі на знешні рынкі. У выніку выканання 73 кантрактаў і дамоў з арганізацыямі 13 краін блізкага і далёкага замежжа было выгандлявана валютных сродкаў на суму эквівалентную 1998,58 тыс. дол. ЗША.

35 новых распрацовак супрацоўнікаў БДУ былі прадстаўлены на рэспубліканскіх і замежных выставах. На міжнародных выставах у Расійскай Федэрацыі і Беларусі навукаёмістая прадукцыя БДУ ў 2013 г. узнагароджана спецыяльным прызам, 15 медаллямі і 8 спецыяльнымі дыпламамі.

ПАДРЫХОЎКА ЗАМЕЖНЫХ ГРАМАДЗЯН

У 2013/2014 навуч. г. навучалася, уключаючы даўняверсітэцкую падрыхтоўку, 2620 замежных грамадзян (у 2012/2013 навуч. г. – 2324). З іх 2245 – студэнты, 289 – магістранты, 86 – аспіранты. Аб'ём эксарту адукацыйных паслуг за 2013 г. склаў 7,155 млн дол. ЗША, (у 2012 г. – 6,003 млн дол. ЗША). У агульным аб'ёме эксарту адукацыйных паслуг 31 % прыходзіцца на Кітай, 30,6 % – на Туркменістан, 15,7 % – на Расію. Аднак у 2013/2014 навуч. г. назіраўся рост адсёву ў параўнанні з 2012/2013 навуч. г. замежных навучэнцаў у 2,5 раза (адлічана адпаведна 268 і 108 чал.).

МІЖНАРОДНЫЯ РЭЙТЫНГІ

У штогадовым рэйтынгі брытанскага агенцтва QS (The QS World University Rankings) БДУ ў 2014 г. увайшоў у 500 найлепшых універсітэтаў свету. Агенцтва QS упершыню падало БДУ права выкарыстання эмблемы рэйтынга для пазначэння сваёй высокай міжнароднай рэпутацыі на сайце ўніверсітэта і ў друкаваных ма-

тэрыялах. У апошнім міжнародным рэйтынгі Webometrics (Іспанія) БДУ знаходзіцца на 673 пазіцыі і захоўвае п'ятую пазіцыю сярод ВНУ краін СНД. У рэйтынгі ўніверсітэтаў краін-удзельніц СНД, Грузіі, Латвіі, Літвы і Эстоніі, праведзеным агенцтвам «Інтэрфакс» у 2013 г., БДУ заняў 2-ю пазіцыю пасля МДУ імя М. В. Ламаносава. Іншае расійскае рэйтынгавае агенцтва «Эксперт РА» ў 2014 г. прысвоіла нашаму ўніверсітэту рэйтынгавы клас В (вельмі высокі ўзровень падрыхтоўкі выпускнікоў), клас А толькі ў МДУ імя М. В. Ламаносава.

Па апошніх дадзеных сусветнага вэбаметрычнага рэйтынга Электронная бібліятэка БДУ займае 114 месца ў свеце.

ІДЭАЛАГІЧНАЯ І ВЫХАВАЎЧАЯ ПРАЦА

У БДУ быў рэалізаваны комплекс мерапрыемстваў па сваякванні 70-й гадавіны вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

У красавіку 2014 года быў зацверджаны План БДУ па прасоўванні ў сацыяльных сетках праекта, накіраванага на барацьбу з наркотыкамі ва ўстановах адукацыі краіны.

Інтэрнат № 7 БДУ стаў пераможцам конкурсу Адміністрацыі Ленінскага раёна г. Мінска «Найлепшы інтэрнат па інфармацыйна-ідэалагічнай і выхаваўчай працы ў 2013 г.».

Пярвічная прафсаюзнай арганізацыя студэнтаў стала пераможцам другога этапу «Рэспубліканскага агляду конкурсу на найлепшую пастаноўку спартыўна-масавай і фізкультурна-аздараўленчай працы сярод арганізацыйных структур і членскіх арганізацый ФПБ у 2013–2015 гадах».

У 2013/2014 навуч. г. у конкурсе «Найлепшы моладзевы праект» прынялі ўдзел 27 каманд, з іх 18 выйгралі грант на фінансавую падтрымку сваіх праектаў у аб'ёме 43 млн рублёў.

У адпаведнасці з праграмай БДУ «Працоўнае лета» на 2012–2015 гг. былі сфарміраваныя 35 студэнцкіх працоўных атрадаў, у якіх працавалі 912 чалавек, у індывідуальным парадку ўладкавана 612 студэнтаў.

З мэтай прафілактыкі правапарушэнняў і прававога выхавання за справяднасны перыяд былі арганізаваны круглыя сталы і сустрэчы студэнтаў і супрацоўнікаў БДУ з супрацоўнікамі праваахоўных органаў. Тым не менш у 2013/2014 навуч. г. 16 студэнтаў БДУ здзейснілі правапарушэнні, за якія прадугледжана адміністрацыйная або крымінальная адказнасць.

МАТЭРЫЯЛЬНАЯ ПАДТРЫМКА

На 01.05.2014 г. на ўлік у аддзеле сацыяльнай працы УВРМ знаходзіліся 153 студэнты з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, пакінутых без апекі бацькоў.

У 2013/2014 навуч. г. матэрыяльную дапамогу з агульнаўніверсітэцкага фонду атрымалі 545 студэнтаў на суму 375 180 000 рублёў, са сродкаў перавышэння прыбыткаў над выдаткамі – 198 чалавек на суму 138 200 000 рублёў. У кастрычніку 2013 года матэрыяльную дапамогу атрымалі 16 супрацоўніц і 1 студэнтка ўніверсітэта, якія з'яўляюцца шматдзетнымі маці, у памеры 1 млн рублёў кожнай.

Пярвічнай прафсаюзнай арганізацыяй студэнтаў БДУ аказаная матэрыяльная дапамога навучэнцам на суму 37 428 000 рублёў.

Прафсаюзнай арганізацыяй супрацоўнікаў БДУ за кошт прафсаюзнага бюджэту аказаная матэрыяльная дапамога супрацоўнікам універсітэта на суму 626 000 000 руб.,

на падрыхтоўку дзяцей да школы і шматдзетным сем'ям – 77 200 000 рублёў.

АЗДАРАЎЛЕННЕ І СПОРТ

У 2013/2014 навуч. г. на базе студэнцкага санаторна-прафілакторыя БДУ прайшлі аздараўленне і санаторна-курортнае лячэнне 1 134 студэнтаў, на санаторна-курортнае лячэнне вылучана 65 пучэвак для супрацоўнікаў БДУ, 2 пучэўкі для студэнтаў БДУ; у САК БДУ «Брыгання» ўлетку 2014 года прайшлі аздараўленне 942 дзіцяці (з іх 213 дзяцей супрацоўнікаў комплексу БДУ), 470 супрацоўнікаў і членаў іх сем'яў.

У БДУ ў 2013/2014 навуч. г. функцыянавалі 24 групы «Здароўе» (850 чалавек), у 108 групах спартыўнага ўдасканалення займаліся каля 1500 студэнтаў, у фінальных спаборніцтвах круглагадовай спартыўнага БДУ па 20 відах спорту прыняло ўдзел звыш 3500 студэнтаў. З 2013 года зборная каманда БДУ па баскетболе прымае ўдзел у Міжнароднай студэнцкай баскетбольнай лізе.

У 2013/2014 навуч. г. студэнтам БДУ прысвоена: 3 званні майстра спорту міжнароднага класа, 9 – майстра спорту Рэспублікі Беларусь, 11 – кандыдата ў майстры спорту. На чэмпіянатах свету, Еўропы, Сусветнай універсіядзе студэнтамі заваявана 16 медалёў, з іх: 8 залатых, 5 сярэбраных і 3 бронзавыя. Мужчынская каманда БДУ па баскетболе заняла 2 месца ў чэмпіянаце Рэспублікі Беларусь 2013/2014 (першая ліга).

РАЗВІЦЦЕ МАТЭРЫЯЛЬНА-ТЭХНІЧНАЙ БАЗЫ

На дадзены момант забяспечанасць навучэнцаў месцамі ў інтэрнаце складае 57,3 % ад тых, хто мае патрэбу. Агульная колькасць такіх асоб складае 11 200 чалавек. Пасля ўводу ў эксплуатацыю інтэрната № 3 ступень забяспечанасці месцамі складае 70,5 %.

У БДУ (без уліку юрыдычных асоб) маецца 4270 персанальных камп'ютараў. У агульнай колькасці працэсаў выкарыстоўваецца 1860 камп'ютараў, у тым ліку 1290 камп'ютараў у складзе 94 камп'ютарных класаў. На адзін камп'ютар, які выкарыстоўваецца ў навукаўнай працы, прыходзіцца 8,7 студэнтаў дзеённай формы навучання. У 2013 г. за сродкі бюджэту набыта 50 мабільных камп'ютараў – ноўтбукаў і камп'ютарных класы на 128 працоўных месцаў.

СТРАТЭГІЯ РАЗВІЦЦА БДУ

• Умацаванне пазіцыі ўніверсітэта ў сусветнай навукова-адукацыйнай прасторы.

• Удасканаленне кіравання ВНУ, кадравага забеспячэння, развіцця сістэмы павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў.

• Узмацненне ўдзелу студэнцкіх і іншых моладзевых арганізацый у прыняцці рашэнняў па ўдасканаленні навукова-выхаваўчага і навукова-даследчага працэсаў.

• Распрацоўка і ўкараненне на аснове прынятай Канцэпцыі сучасных адукацыйных інфармацыйных і тэлекамунацыйных тэхналогій, накіраваных на павышэнне якасці падрыхтоўкі спецыялістаў на ўсіх узроўнях.

• Пашырэнне спектра платных адукацыйных паслуг, уключаючы іх экспарт.

• Развіццё інавацыйнай дзейнасці і навуковых даследаванняў, нарошчванне аб'ёмаў выпуску навукаёмістай прадукцыі і яе экспарту.

• Пашырэнне сувязяў з іншымі адукацыйнымі і навуковымі ўстановамі, вытворчасцю.

• Актывізацыя выдавецкай дзейнасці, развіццё Электроннай бібліятэкі БДУ.

• Удасканаленне ідэалагічнай і выхаваўчай працы.

• Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Дадатковыя сацыяльныя гарантыі для студэнтаў

Пагадненне паміж пярвочнай прафсаюзнай арганізацыяй студэнтаў БДУ і адміністрацыяй нашага ўніверсітэта на 2014–2016 гады ўпершыню было падпісана 29 верасня.

Яно з'яўляецца такім жа важным дакументам у сістэме сацыяльна-га партнёрства, як і традыцыйная калектыўная дамова паміж прафсаюзным камітэтам супрацоўнікаў БДУ і нашай установай вышэйшай адукацыі. Дарэчы, новае пагадненне падпісанае на тэрмін дзеяння калектыўнай дамовы, умовы якой зараз выконваюцца. Да ўсяго Беларускае прафесійнае прафсаюзнае супрацоўніцтва адукацыі і навукі рэкамендаваў такія пагадненні заключаць у якасці дадатку да калектыўнай дамовы, што можа быць ажыццёлена ў хуткім часе.

«Сацыяльнае партнёрства» стала магчымым для студэнтаў дзякуючы арт. 1 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб прафесійных саюзах» і арт. 31 Кодэкса аб адукацыі, якія дазваляюць навучэнцам аб'ядноўвацца ў прафесійныя саюзы. Паколькі студэнты БДУ не могуць быць суб'ектамі калектыўнай дамовы, як супрацоўнікі сістэмы адукацыі, пагадненне дапаможа ім даць дадатковыя правы і гарантыі ў параўнанні з тымі, якія прадугледжаны заканадаўствам.

Яно вызначае як абавязкі ўніверсітэта, так і абавязкі прафсаюзнай арганізацыі, а таксама сумесныя абавязкі бакоў.

Па словах старшыні пярвочнай прафсаюзнай арганізацыі Ніны РАДЗЕВІЧ, каб гэта стала магчымым, была праведзена вялікая і карпатлівая праца. Спачатку на адрас універсітэта было накіравана пісьмовае апавяшчэнне аб пачатку правядзення перамоў на кантэнтнае пагадненне. Затым была створана камісія з уплываваных прадстаўнікоў універсітэта і пярвочнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў. Праект пагаднення абмяркоўваўся на пасяджэннях камісіі, рэктарата, у прафсаюзных

арганізацыях факультэтаў. Да ўсяго была праведзена яго экспертыза ў Цэнтральным камітэце Беларускага прафсаюза супрацоўнікаў адукацыі і навукі на адпаведнасць не толькі заканадаўству нашай краіны, але і пагадненню паміж Міністэрствам адукацыі і Беларускае прафсаюзам супрацоўнікаў адукацыі і навукі на 2013–2014 гады. І нарэшце, 16 чэрвеня на прафсаюзнай канферэнцыі студэнтаў нашага ўніверсітэта праект быў адобраны і рэкамендаваны да падпісання.

Пагадненне, падпісанае ў БДУ, складаецца з **сямі раздзелаў**: агульныя палажэнні, сацыяльныя гарантыі пры ажыццяўленні адука-

цыйнага працэсу, матэрыяльнае забеспячэнне навучэнцаў, жылёва-бытавыя пытанні навучэнцаў, стварэнне здаровых і бяспечных умоў для студэнтаў падчас адукацыйнага працэсу, культурная і спартыўна-масавае праца, а таксама гарантыі дзейнасці пярвочнай прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў і яго актыўна. Усе яны дапамагаюць рэгуляваць сацыяльна-эканамічныя адносіны паміж універсітэтам і студэнтамі розных факультэтаў.

Напрыклад, калі раней кіраўнік структурнага падраздзялення або начальнік аддзела аспірантуры і дактарантуры мог сам вырашаць, вызваліць або не вызваліць студэнта ад наведвання навучальных заняткаў, то зараз у дакуменце дакладна прапісана, у якіх выпадках ён павінен гэта рабіць і на які тэрмін. Сярод нагод для вызвалення ад заняткаў значыцца шлюб самога студэнта або яго родных братаў і сястры, смерць члена сям'і або блізкага роднага, нараджэнне дзіцяці бацьку-студэнту і іншыя паважлівыя прычыны. Нават навучанне па індывідуальным плане знайшло адлюстраванне на старонках новага дакумента. Цяпер індывідуальныя навучальныя планы павінны быць прапанаваны студэнтам дзённай формы навучання пры інваліднасці або перанесенай цяжкай хваробе, калі ёсць неабходнасць у рэабілітацыі, а таксама пры неабходнасці догляду хворага члена сям'і. Маладая маці, якая

нарадзіла дзіця і знаходзіцца ў дэкрэтным адпачынку, таксама мае права папрасіць індывідуальны план навучання. Гэтага не пазбаўлены і спартсмены-члены нацыянальных камандаў Рэспублікі Беларусь і зборных камандаў БДУ, якія маюць спартыўную кваліфікацыю не ніжэйшую за першы разрад.

Усе віды стыпендыяў, надбавак, прэмій студэнтам, матэрыяльнае дапамога цяпер будучы вызначацца абавязкова пры ўдзеле прафсаюза студэнтаў. Прафсаюзная арганізацыя мае намер ажыццяўляць і маніторынг па выкарыстанні грашовых сродкаў з пазабюджэтных крыніц на прэміяванне і матэрыяльную дапамогу студэнтам і іншыя патрэбы. Цікава, што дзякуючы пагадненню сацыяльныя стыпендыі пэўным катэгорыям навучэнцаў, якія пералічаны ў п. 5 арт. 42 Кодэкса Рэспублікі Беларусь па адукацыі, могуць быць прызначаны нават без хадайніцтва самога студэнта.

Камісіі па жыллёва-бытавых пытаннях будучы фарміравацца, як і раней, з аднолькавай колькасці прадстаўнікоў адміністрацыі БДУ і прафсаюза студэнтаў.

Такім чынам, пагадненнем сфарміраваны аптымальны пакет ільгот і гарантыяў для членаў галіновага прафсаюза, што дазваляе ўсталяваць дадатковыя сацыяльныя гарантыі студэнтам нашага ўніверсітэта.

Ганна ЛАГУН

ЗА ДОСВЕДАМ

Куратары павысілі дасведчанасць у выхаванні моладзі

Курсы павышэння кваліфікацыі для куратараў навучальных груп былі наладжаны ў БДУ ў чацвёрты раз у верасні гэтага года на базе факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Інстытута журналістыкі.

Ініцыятарамі іх правядзення, як і раней, стала ўпраўленне выхаваўчай работы з моладдзю. Яно распрацавала і праграму заняткаў «Выхаваўчая праца куратара БДУ: псіхалагічна-педагагічныя і арганізацыйна-метадычныя аспекты». Начальнік УВРМ Аляксей БАГАМАЗАЎ чытаў на курсах лекцыю на тэму «Выхаваўчая сістэма ВНУ».

Як старшы выкладчык кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі, ён гаворыць, што курсы для куратараў узніклі з прычыны таго, што структура выхавання ў нашым універсітэце кардынальна адрозніваецца ад іншых. У той час як у рэгіянальных установах вышэйшай адукацыі з моладдзю, як правіла, працуюць толькі аддзелы выхаваўчай работы, у нас – цэлае ўпраўленне. Да ўсяго праблемамі студэнтаў займаецца студгарадок, псіхалагічная служба, упраўленне

па справах культуры, а таксама спартыўны клуб і інш. Прайшоўшы курсы на базе Інстытута журналістыкі, куратары пачынаюць разумець, што ў любы час могуць звярнуцца па дапамогу ў пералічаныя вышэй падраздзяленні ўніверсітэта. Становіцца зразумелым і практычны вопыт дзейнасці гэтых ненавучальных утварэнняў.

Акрамя гэтага яны атрымліваюць на курсах тэарэтычныя веды ў галіне псіхалогіі і педагогікі. З сутнаснымі характарыстыкамі, фактарамі, асаблівасцямі і ўмовамі эфектыўнай арганізацыі працэсу

выхавання студэнтаў, а таксама з асноўнымі кірункамі і патрабаваннямі да выхаваўчай дзейнасці куратара ў сучасных умовах слухачоў курсаў у верасні гэтага года пазнаёміла загадчыца кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі **Вольга Жук**. Пра псіхалагічныя асаблівасці сацыялізацыі сучасных студэнтаў куратарам расказала начальнік цэнтра сістэмных даследаванняў праблем моладзі эканамічнага факультэта **Любоў Шумская**. Яна растлумачыла, якім з'яўляецца сучасны студэнт, якія актуальныя праблемы

ўзнікаюць у выхаванні. Сацыяльна-псіхалагічная адаптацыя першаккурснікаў турбавала начальніка псіхалагічнай службы нашага ўніверсітэта **Руслана Папка**, які прачытаў лекцыю і на іншыя тэмы. Вопытам працы куратараў на юрыдычным факультэце падзяліўся намеснік дэкана па навучальна-выхаваўчай рабоце **Андрэй Шыдлоўскі** і загадчык кафедры тэорыі і гісторыі дзяржавы і права **Сяргей Калінін**. Дарэчы, юрыдычны факультэт у мінулым з'яўляўся адным з пераможцаў конкурсу «Куратар года БДУ». Мэты, задачы

і змест работы куратара навучальнай групы абазначыў прарэктар па навучальна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях БДУ **Уладзімір Сувораў**.

Па словах начальніка УВРМ Аляксея Багамазава, змест праграмы навучання куратараў, формы і метады працы курсаў кожны год удасканальваюцца. Усе куратары, якія павышалі сваю кваліфікацыю сёлета, атрымалі сертыфікаты дзяржаўнага ўзору, якія цяпер пацвярджаюць іх дасведчанасць у выхаванні моладзі.

Ганна ЛАГУН

Навукоўцы БДУ будуць удзельнічаць у стварэнні кальцавога калайдара

Нашы фізікі прапануюць тэхналогіі для стварэння гіганцкага паскаральніка часціц, які будзе магутнейшы за Вялікі адронны калайдар.

Пра гэта гаварылася падчас пленарных пасяджэнняў Міжнароднай канферэнцыі «Інжынерныя сцынтыляцыйныя матэрыялы і радыяцыйныя тэхналогіі» (ICMART 2014). Навуковы форум прайшоў на базе БДУ ўпершыню.

У наш час распрацоўваецца праграма мадэрнізацыі Вялікага адроннага калайдара (БАК) у ЦЕР-Не. Інстытут ядзерных праблем БДУ і Нацыянальны навукова-навукальны цэнтр фізікі часціц і высокіх энергій прапануюць новыя прынцыпы дэтэктавання хуткіх сігналаў, радыяцыйна-ўстойлівыя матэрыялы, хуткую электроніку счытвання сігналаў, а таксама новыя прынцыпы кіравання пучкамі звышвысокіх энергій з дапамогай выгнутых крышталяў. Гэты навуковы праект ужо мае назву «Будучы кальцавы калайдар». Як адзначыў падчас канферэнцыі намеснік дырэктара па навуковай працы Інстытута ядзерных праблем БДУ прафесар доктар фізіка-матэматычных навук **Аляксандр Лабко**, дэталёвыя прапановы павінны быць вырабаваны да 2018 года. Паводле праекта, гіганцкі кальцавы калайдар будзе пабудаваны ў «валадарствах» ЦЕР-На ў Швейцарыі і Францыі, яго акружнасць складзе 80–100 кіламетраў (даўжыня тунэля БАК – 27 кіламетраў), і энергія сутыкненняў часціц у ім будзе дасягаць 100 тэраэлектронвольтаў.

Мой суразмоўца – загадчык лабараторыі фізікі высокіх энергій НДІ ядзерных праблем БДУ доктар фізіка-матэматычных навук **Міхаіл КОРЖЫК**. Яго навуковыя інтарэсы палягаюць у галіне стварэння новых крышталічных сцынтыляцыйных матэрыялаў, магчымасцяў іх ужывання ў дэтэктарах рознага прызначэння, распрацоўкі дэтэктараў іанізацыйных выпраменьванняў для дазіметрыі, а таксама фізікі высокіх энергій, медыцынскіх і біямедыцынскіх дадаткаў. Пад яго навуковым кіраўніцтвам былі атрыманы вынікі, якія зрабілі магчымым правядзенне прынцыпова новых вымярэнняў рэдкіх падзей з павышанай дакладнасцю ў умовах моцных радыяцыйных палёў на паскаральніках з высокай свяцільнасцю. Падкрэслім, распрацоўкі **Міхаіла Васільевіча** выкарыстоўваліся пры будаўніцтве Вялікага адроннага калайдара, у прыватнасці, пры стварэнні дэтэктараў ядзерных выпраменьванняў. Па дадзеных бібліятэкі Нацыянальнай акадэміі навук РБ, **Міхаіл Коржык** уваходзіў у топ-10 самых цытаваных беларускіх навукоўцаў на працягу 2006–2010 гг.

– **Міхаіл Васільевіч, ядзернае прыборабудаванне – нарошчванне ваеннай моцы?**

– Такая трактоўка састарэла. Ядзернае прыборабудаванне – гэта высокатэхналагічная галіна, да якой адносіцца дэтэктаванне іанізацыйнага выпраменьвання.

Міхаіл Коржык (злева) з «бацькам» электрамагнітнай каларыметрыі прафесарам Рычардам Вігмансам.

Найноўшыя дасягненні выкарыстоўваюцца ў матэрыялазнаўстве, электроніцы і камп'ютарных тэхналогіях. У прыватнасці, прыборы і тэхніка дадзенага кірунку адаптаваны ў навуковых даследаваннях і абсталяваннях: гэта і стварэнне эксперыментальных устаноў на паскаральніках элементарных часціц, і медыцынская дыягностыка, і кантроль прадуктаў харчавання. З дапамогай спецыялізаванай тэхнікі можна ажыццяўляць дыстанцыйны кантроль перамяшчэння грузаў і багажу, падземную навігацыю пры пошуку карысных выкапняў і многае іншае.

– **Як гэты сектар развіваецца ў нашай краіне?**

– Трэба падкрэсліць, што істотным стымулам развіцця ядзернага прыборабудавання ў Беларусі стала аварыя на ЧАЭС. Тады ў адносна кароткія тэрміны былі закладзены асновы метадычнай базы, з'явіліся прыватныя і дзяржаўныя кампаніі, якія ствараюць шырокую наменклатуру вырабаў. У якасці прыкладу прывяду факт: пасля аварыі на атамнай станцыі «Фукусіма» ў Японіі беларускі вытворца «Атамтэх» (прадпрыемства адносіцца да Дзяржаўнага ваенна-прамысловага камітэта РБ – *заўв. аўтара*) быў законтрактаваны на некалькі гадоў для вытворчасці абсталявання. Гаворка ідзе пра кантроль прадуктаў харчавання, вады і навакольнага асяроддзя на прылеглых тэрыторыях. Прадпрыемствы комплексу БДУ актыўна ўдзельнічаюць у рэалізацыі даследчых праграм, якія маюць агульнацывілізацыйнае значэнне. НДІ ядзерных праблем і Нацыянальны навукова-навукальны цэнтр фізікі часціц і высокіх энергій БДУ стаялі ля вытокаў стварэння каларыметрычных дэтэктараў эксперыментальнай устаноўкі CMS на паскаральніку ЛНС у ЦЕРНе. Дададзеныя, атрыманыя з дапамогай гэтых дэтэктараў, унеслі вырашальны ўклад у адкрыццё базона, прадказанага Хігсам. Па навука-ёмістасці ядзернае прыборабудаванне не саступае інфармацыйным і біятэхналогіям. І, што важна, мае высокі экспертны патэнцыял.

– **Якія асноўныя кірункі і тэндэнцыі ў развіцці ядзернага прыборабудавання? І якое мес-**

ца займае Беларусь у гэтым працэсе?

– Правядзенне міжнароднай канферэнцыі ICMART–2014 у БДУ з'яўляецца важным фактарам развіцця навуковых сувязяў у сферы ядзернага прыборабудавання. Наша краіна ў хуткім часе стане вытворцам атамнай энергіі. Таму наладжванне адукацыйных, навуковых і вытворчых сувязяў у галіне распрацоўкі і ўдасканалення абсталявання для вымярэння іанізацыйных выпраменьванняў з'яўляецца актуальным. Абмеркаваныя на канферэнцыі навуковыя пытанні будуць спрыяць прагрэсу ў стварэнні функцыянальных матэрыялаў для эксперыменту на калайдарах новага пакалення, такіх як НІКА АІЯД і БАК ЦЕРНа. Таксама распрацоўкі навукоўцаў БДУ знайшлі практычнае выкарыстанне ў медыцынскай дыягностыцы, экалагічным маніторынгу і прамысловасці.

Аднак не варта забываць, што ядзернае прыборабудаванне становіцца полем жорсткай канкурэнцыі паміж кампаніямі, якія займаюцца даследаваннямі. І тут ізноў прывяду прыклад: развіццё падземнай ядзернай навігацыі з'яўляецца ключавым элементам у разведцы і асваенні запасаў вуглевадародаў у Арктыцы. А ў нашай краіне маецца сур'ёзны вытворчы патэнцыял для выпуску такой высокатэхналагічнай прадукцыі! Але для захавання канкурэнтных пераваг патрабуецца кансалідацыя навуковага патэнцыялу ў спалучэнні з сістэматычнай метадычнай працай. Пытанне стварэння адзінага эфектыўнага кампактнага ядзернага даследчага цэнтра на базе некалькіх арганізацый Міністэрства адукацыі і НАН Беларусі цяпер актыўна абмяркоўваецца. У шматлікіх еўрапейскіх краінах, ды і не толькі там, падобныя структуры ствараюцца на базе вядучых універсітэтаў. Такія цэнтры спалучаюць у сабе адукацыю, навуковую і метадычную працу. Яны шырока інтэгрэваны ў міжнародныя даследчыя платформы і выконваюць сур'ёзную функцыю для адпаведнага сектара эканомікі сваёй краіны.

Жанна ВАСАНСКАЯ

Чытайце цалкам на www.gazeta.bsu.by

ВЫНІКІ КОНКУРСУ НА СУІСКАННЕ ПРЭМІІ ІМЯ У. І. ПІЧЭТЫ І А. Н. СЕЎЧАНКІ

У 2014 годзе конкурс праходзіў у намінацыі «**Адукацыя**». На пасяджэнні прэзідыума камісіі па прысуджэнні прэміі імя У. І. Пічэты 30 верасня большасць галасоў атрымаў **вучэбна-метадычны комплекс па беларускай мове для школ Беларусі**. Аўтары: прафесар **Іван Роўда**, прафесар **Таццяна Валынец**, прафесар **Ірына Ратнікава**, дацэнт **Святлана Якуба** (філалагічны факультэт).

На пасяджэнні прэзідыума камісіі па прысуджэнні прэміі імя А. Н. Сеўчанкі 25 верасня большасць галасоў атрымаў **вучэбна-метадычны комплекс «Асновы клеткавых, малекулярных і генетычных механізмаў арганізацыі і развіцця жывых сістэм»**. Аўтары: прафесар **Аляксандр Сідараў**, дацэнт **Галіна Маслава**, дацэнт **Уладзімір Лысак**, прафесар **На-талля Максімава** (біялагічны факультэт).

30 кастрычніка Савет БДУ зацвердзіць вынікі конкурсу на суісканне прэміі імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі за 2014 год і адбудзецца ўрачыстае ўзнагароджанне лаўрэатаў.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

01 кастрычніка **Дрозд Мікалай Мінавіч**, дацэнт кафедры эканамічнай тэорыі

02 кастрычніка **Сягло Іван Сцяпанавіч**, дацэнт кафедры тэарэтычнай фізікі і астрафізікі

06 кастрычніка **Сандакоў Дзмітрый Барысавіч**, дацэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёл

07 кастрычніка **Палякоў Уладзімір Аляксандравіч**, дырэктар спартыўна-аздараўленчага комплексу «Брыганціна»

15 кастрычніка **Доўнар Таіса Іванаўна**, прафесар кафедры тэорыі і гісторыі дзяржавы і права

15 кастрычніка **Ціхаміраў Валерый Мікалаевіч**, дацэнт кафедры батанікі

20 кастрычніка **Палупанав Алена Рыгораўна**, дацэнт кафедры англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў

21 кастрычніка **Дулаў Андрэй Васільевіч**, прафесар кафедры крміналістыкі

21 кастрычніка **Вараб'ёва Святлана Уладзіміраўна**, дацэнт кафедры англійскай мовы гуманітарных факультэтаў

Спіс размешчаны на сайце www.bsu.by у раздзеле «Нашы юбіляры».

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: фізічнай хіміі, гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў.

ПРАФЕСАРА КАФЕДРЫ сацыялогіі,
ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: канстытуцыйнага права, аналітычнай хіміі, агульнай хіміі і метадыкі выкладання хіміі, арганічнай хіміі, неарганічнай хіміі, радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій, псіхалогіі, гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэдніх вякоў, гісторыі Расіі, крыніцазнаўства,
СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: сацыяльнай камунікацыі, гісторыі Беларусі старажытнага часу і сярэдніх вякоў.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ўСТАНОВА АДУКАЦЫІ «РЭСПУБЛІКАНСКІ ІНСТЫТУТ ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ» АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ сучаснага прыродазнаўства;
ДАЦЭНТА КАФЕДРЫ сучаснага прыродазнаўства;
СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ сучаснага прыродазнаўства;
ДАЦЭНТА КАФЕДРЫ псіхалогіі і педагагічнага майстэрства;
ДАЦЭНТА КАФЕДРЫ кіравання і эканомікі вышэйшай школы;
СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ філасофіі і метадалогіі ўніверсітэцкай адукацыі;

ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ аховы працы і заканадаўства аб працы.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220001, г. Мінск, вул. Маскоўская, 15, аддзел кадраў, пакой 120, тэл. 200 91 07.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Інтэрв'ю рэктара БДУ акадэміка **Сяргея Абламейкі** – БелТА, Megacat.by (17.09).

Пра зніжэнне кошту навучання для асобных катэгорый студэнтаў БДУ – interfax.by, Megacat.by, Sb.by, Newsfiber.com (15.09), 1 Нацыянальны канал Беларускага радыё (16.09), Кр.by (22.09).

Школа юнага гісторыка стартвала ў БДУ – Megacat.by (14.09), interfax.by (16.09), «Звязда» (20.09), Zviazda.by (25.09).

Пра дыстанцыйныя матэматычныя курсы для абітурыентаў на механіка-матэматычным факультэце БДУ – interfax.by, Newsfiber.com, Kv.by (18.09), Kudapostupat.by (20.09), радыё «Сталіца» (25.09).

Выкарыстанне праграмы «Плагіяткантроль», распрацаванай супрацоўнікамі навукова-даследчай лабараторыі інтэлектуальных інфармацыйных сістэм БДУ – «СБ-Беларусь сёння», Sb.by, Onliner.by, Tut.by (19.09), АНТ (06.10).

Адкрыццё і правядзенне XI Міжнароднага фестывалю студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар. БДУ–2014» – БТ-1 (21.09), СТБ, БелТА, 21.by, Minsknews.by, Naviny.by, БелаПАН, Megacat.by (22.09), Ont.by (23.09) – interfax.by (29.09).

Прызначэнне мітрапаліта Паўла на пасаду рэктара Інстытута тэалогіі імя Мяфодзія і Кірылы БДУ – Tut.by, БелТА, 21.by, Naviny.by, Patriarchia.ru, Sobor.by, Church.by, Rumol.org, 5min.by, Sb.by, Nv-online.info/by, Belnovosti.by, Soyuz.by (24.09).

Пра правядзенне ў БДУ міжнароднай канферэнцыі па ядзерным прыборабудаванні – Megacat.by (06.10), БелТА, 21.by (07.10), Ru.redtram.com (07.10), Naviny.by (07.10), sgu.ru (09.10), Belarus.by (12.10), БелаПАН, Naviny.by, Nv-online.info, Minsknews.by, novoteka.ru, АНТ, БТ-1, СТБ, «Мір» (13.10).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Гісторыя не ў датах

80-гадовы юбілей – гэта гістарычная дата для факультэта. Гістфак за такі перыяд прайшоў складаны шлях. Дэкан факультэта дацэнт **Сяргей ХОДЗІН** падзяліўся з намі сваімі меркаваннямі наконт ролі сучаснай гістарычнай навукі.

– **Сучаснае грамадства змяняецца з такой хуткасцю, што, здаецца, навуцы складана свечасова адказаць на яго новыя патрабаванні. Сяргей Мікалаевіч, на Ваш погляд, ці захоўваюць гістарычныя даследаванні сваю актуальнасць у новых умовах?**

– Мне адразу ж узгадваюцца словы мітрапаліта Філарэта пра тое, што ўсе дасягненні навукі і тэхнікі ў першую чаргу павінны быць скіраваны на высокае служэнне Чалавеку. Зараз, калі так хутка ўзрастае роля інфармацыйнага складніка, істотна павялічваецца роля асэнсавання і разумення ўсёй гэтай інфармацыі. Таму я б казаў і пра ўзрастанне ролі гісторыі, і пра вялікую значнасць гуманітарных навук у цэлым.

– **Што менавіта можа даць чалавеку гістарычная адукацыя?**

– Перш за ўсё яна дае магчымасць ведаць і кіравацца высокімі ідэямі, быць сучаснай, адукаванай асобай.

– **У чым заключаецца, на Вашую думку, сэнс сучаснай гістарычнай навукі?**

– Гісторыя як навука сёння становіцца менавіта тым цэнтрам, які збірае і асэнсоўвае вялікі аб'ём інфармацыі, атрыманы ад шматлікіх гуманітарных і нават прыродна-навуковых дысцыплін у дачыненні да Чалавека. Сучасны гісторык імкнецца разгледзець за масамі і рознымі грамадскімі класамі звычайнага чалавека: чым ён жыве, што яго захапляла і непакоіла. Гісторык таксама бачыць у факце вынік

пераемнасці адной эпохі ад другой. Маладому пакаленню часам здаецца, што можна змяніць усё ў імгненне вока, і вельмі часта яно тут памыляецца. Гісторыі выпадае аналізаваць глыбінныя працэсы і вучыць пазбягаць памылак.

– **У чым роля беларускага гісторыка?**

– Сучаснае грамадства напоўнена супярэчлівымі працэсамі. Яскравы прыклад гэтаму – працэс глабалізацыі, які прывёў да ўзрастання незвычайнай цікавасці да нацыянальнай гісторыі, да сваіх родных каранёў, адчування непарыўнай сувязі з Радзімай. І гісторык на фоне ўсяго гэтага выконвае велізарную ролю па

аднаўленні сваёй мовы, гісторыі, традыцый. Аднак пры ўсім ён не павінен спрыяць пагаршэнню адносінаў паміж суседзямі, хутчэй, наадварот. Гісторыя – тое, што нас аб'ядноўвае. І сапраўды гісторык павінен умець не супрацьпастаўляць адно іншаму.

– **Назавіце, калі ласка, галоўныя, на Ваш погляд, падзеі ў 80-гадовым жыцці факультэта, якія паўплывалі на яго лёс, найбольш адбіліся на ім.**

– Жыццё факультэта непарыўна звязана з гісторыяй БДУ і краіны. Таму тут складана вылучыць нейкія асобныя старонкі. Вялікім выпрабаваннем стала вайна. Студэнты і супрацоўнікі факультэта, аднак, не толькі змагаліся на фронце і ў тыле ворага, але і ўдзельнічалі ў аднаўленні БДУ на ст. Сходня. Пасля вайны ў аўдыторыях побач працавалі студэнты, выкладчыкі і з навуковымі ступенямі, і з вайсковымі ўзнагародамі. Што хацелася б пазначыць: вайна не знішчыла ў іх спагаду, павагу да чалавека. Прыкладам можна прывесці танкіста, ардэнаносца, дэкана факультэта Пятра Захаравіча Савачкіна. На мерапрыемствах, якія адбыліся з нагоды 100-годдзя з дня яго нараджэння, пра яго з цеплынёй і шчырасцю ўспаміналі яго вучні і ўвогуле ўсе тыя, хто меў шчасце быць побач з ім хоць нейкі час. І пералік такіх асоб мог бы заняць увесь артыкул.

– **Сяргей Мікалаевіч, якую ролю Вы надаеце развіццю гістфака ў пасляваенны перыяд?**

– Калі ідзе размова пра той час, то любячы ўзгадваць пра моцную ідэалагізацыю гісторыі, што, па вялікім рахунку, з'яўляецца праўдай. Але гэта не азначае, што ідэалогію ўвогуле трэба адкінуць і забыцца пра яе. Калі няма сваёй ідэалогіі, то на яе месца прыходзіць чужая. Аднак і ў той час ствараліся па-сапраўднаму таленавітыя працы, якія не губляюць актуальнасці і зараз. Мы да нашага часу не толькі памятаем сваіх настаўнікаў, але і прапануем сваім вучням падручнікі, манаграфіі, артыкулы, створаныя імі. Факультэт заўсёды быў багаты на асобы.

– **Сяргей Мікалаевіч, што змянілася на гістарычным факультэце за апошні перыяд развіцця?**

– Факультэт з'яўляецца сапраўды сучасным. І тут маюцца на ўвазе не толькі метадыка, абсталяванне і тэхналогіі. Ідзе істотнае амаладжэнне выкладчыцкага складу. Пры гэтым мы з'яўляемся першымі ў БДУ па колькасці супрацоўнікаў, якія маюць навуковыя ступені. Адукацыя, выхаванне і даследаванне вызначаюцца намі ў непарыўным адзінстве. Ведаючы мінулае, прымаючы актыўны ўдзел у сучасным жыцці, мы накіраваны ў будучыню.

Уладзіслаў ШУР

Подых старажытнасці

Амаль усе першакурснікі мінулага года нецярпліва чакалі ліпеньскую практыку, асабліва археалагічную. Студэнты з захапленнем марылі пра жыццё ў наметах ці ў школах гасцінных беларускіх вёсак, пра захапляльныя раскопы, а таксама пра адпачынак каля вогнішча са спевамі пад гітару. Адна з такіх экспедыцый прынесла ўсёй беларускай археалогіі і асабліва гістарычнаму факультэту БДУ **сапраўды вельмі каштоўны падарунак.**

Група студэнтаў пад кіраўніцтвам старшага выкладчыка кафедры археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Аляксандры Уладзіміраўны Зуевай і асіранта той жа кафедры Віталія Уладзіміравіча Ашэйчыка адправілася ў археалагічную экспедыцыю ў ваколіцы вёскі Дразды каля Стоўбцаў.

Дзесьці праз два тыдні пайшлі доўгія дажджы, і працу прыйшлося спыніць. Было вырашана правесці становішча раскопу падчас такога не самага спрыяльнага для археолагаў надвор'я, і нечакана студэнты атрымалі вельмі інтрыгуючы падарунак: дождж агаліў венчык старажытнага гаршчочка. Ніхто не ведаў, ці была пасудзіна цэлай, ці застаўся толькі кавалак, але ўсе вельмі чакалі добрага

надвор'я, каб можна было хутчэй вярнуцца да працы і дастаць гэтую старажытную рэч. Праз некалькі дзён усе студэнты зразумелі каштоўнасць сваёй знаходкі: гэта быў не проста гаршчок, а старажытнае пахаванне, якое адносілася да другой паловы III тыс. да н.э. Гаршчочак, які цалкам захаваўся, аказаўся часткай пахавальнага інвентару. Калі пасудзіну дасталі, яна была запоўнена зямлёй, якую нельга было адразу выбраць. Трэба было чакаць, пакуль гаршчок

цалкам высохне, таму што інакш пры разборцы запаўнення ён мог разваліцца.

Практыка скончылася. Напачатку новага вучэбнага года Аляксандра Уладзіміраўна Зуева згадзілася падзяліцца з намі сваімі ўражаннямі ад цікавых раскопак.

– **Аляксандра Уладзіміраўна, скажыце, калі ласка, ці былі ў Вас у планах знаходкі падобнага кшталту?**

– Можна сказаць, што былі. У мінулым годзе мы таксама праца-

валі на гэтым помніку, і пад самы канец практыкі ў адным з раскопаў заўважылі пляму чорнага колеру, у запаўненні якой сустрэлася некалькі маленькіх фрагментаў абпаленых костак і абломкаў крэменю. Узнікла пытанне, ці не трапілі мы на пахаванне. Часу на вывучэнне гэтага аб'екта ўжо не хапала: звычайна здараецца так, што самыя цікавыя знаходкі трапляюцца менавіта напрыканцы экспедыцыі. Участак быў закансерваваны (засцелены цыратай і засыпаны зямлёй). Таму асноўная мэта раскопак гэтага года і заключалася ў вывучэнні леташняй таямніцы.

– **У гэтым пахаванні былі яшчэ якія-небудзь рэчы, акрамя гаршчочка?**

– Так. У старажытнасці пры пахаванні чалавека суродзічы памерлага часта змяшчалі ў магілу розныя рэчы. У нашым выпадку пахаванне было здзейснена паводле абраду крэмацыі (у магіле знойдзены дробныя абпаленыя абломкі костак). Памерлага суправаджаў багаты пахавальны інвентар: каменная свідраваная сякера і крамянёвая шліфаваная сякера, два крамянёвыя нажы, а таксама чатыры стралы, ад якіх захаваўся крамянёвы наканечнікі.

– **Распавядзіце, калі ласка, пра жыццё старажытнага чалавека на гэтай тэрыторыі.**

– Каб уявіць сабе жыццё тагачаснага чалавека, трэба вывучыць увесь комплекс археалагічных знаходак, атрыманых на помніку. Таксама нельга абысціся без дапамогі ўрагу іншых навуковых дысцыплін. Такія комплексныя даследаванні пакуль не завершаны. Але на этапе падвядзення папярэдніх

вынікаў можна рэканструяваць некаторыя рысы старажытнага пахавальнага абраду. Была выкапаная магільная яма памерамі каля 1х2 м і глыбінёй да 0,4 м. Найбольш верагодна, уздоўж трох сценак паклалі абпаленыя вулістыя плашкі. Калі чацвёртай сценкі змясцілі вырабы з каменю і крэменю. У тарцы ямы паставілі керамічны гаршчок. Па ўсёй плошчы пахавання рассыпалі спаленыя парэшткі памерлага.

– **А ці даведзіліся Вы нарэшце, што знаходзілася ў гаршку?**

– Так. Разам са студэнтамі кафедры мы разабралі запаўненне пасудзіны. У гаршку знаходзіліся толькі адзінаковыя вельмі дробныя артэфакты. Яны не ўваходзілі ў склад пахавальнага інвентару, а трапілі ў сярэдзіну гаршка выпадкова, падчас засыпання пахавальнай ямы зямлёй, узятай з навакольнай тэрыторыі больш старажытнага паселішча.

Артэфакты, знойдзеныя падчас раскопак каля вёскі Дразды, пасля апрацоўкі будуць перададзены вучэбнай лабараторыі музейнай справы гістарычнага факультэта БДУ.

– **Дзякуй за вельмі цікавую і змястоўную гутарку!**

...Заканчваецца яшчэ адзін сезон археалагічных раскопак на тэрыторыі Беларусі. Колькі яшчэ таямнічага і каштоўнага захоўвае наша зямля! Колькі яшчэ помнікаў чакае сваіх даследчыкаў! Я жадаю будучым археолагам вялікіх поспехаў і плённай працы, каб аднойчы яны змаглі сказаць: «І ўсё ж такі вынік варты тых гадоў, якія мы правялі на гэтым раскопе!»

Ірына ПАРХІМОВІЧ

10 гадоў на скрыжаванні розных спецыяльнасцяў і кірункаў

Для самага маладога факультэта БДУ дзесяць гадоў – першая сур’ёзная дата, наш маленькі юбілей. **За гэты час гумфак стаў адным з самых перспектывных факультэтаў БДУ.**

Рэгулярныя заняткі на гуманітарным факультэце пачаліся не так даўно – у кастрычніку 2004 года – але ўжо сёння факультэт можа пахваліцца дасягненнямі як у навуковым, так і грамадскім плане. Унікальнасць гуманітарнага факультэта заключаецца ў арганічным спляценні розных спецыяльнасцяў і кірункаў. Дзякуючы шырокай арыентацыі навучання тут склалася адмысловая неперадавальная атмасфера. З нагоды святкавання мы пагаварылі з дэканам Уладзімірам ГУРСКІМ.

– Гуманітарны факультэт выдэ сваю гісторыю з 2004 года. З 2005 года Вы з’яўляецеся дэканам...

– Напачатку абавязкі дэкана гуманітарнага факультэта выконваў Уладзімір Захаравіч Спірын, які быў тады прарэктарам па эканоміцы і інвестыцыях. З 22 жніўня 2005 года, калі прайшоў першы вялікі набор і мы сталі не маленькім падраздзяленнем, а рэальным факультэтам, на гэту пасаду прызначылі мяне.

– Можна сказаць, што Вы «выгадвалі» наш факультэт. Што адчуваеце, назіраючы за тым, як расце Ваша стварэнне?

– У першую чаргу, вядома, пацуду адказнасці, бо ёсць адзін нюанс: я не выпускнік БДУ. Я скончыў Мінскае вышэйшае інжынернае зенітнае ракетнае вучылішча па спецыяльнасці «Радыйтэхніка», таму заўсёды стаяла пытанне, ці адпавядаю я цалкам гэтай пасадзе. Безумоўна, калі факультэт хваляць, мяне перапаўняе па-

Дэкан гумфака Яўген Гурскі з календаром, ручной працы, і салодкім пано ад удзячных студэнтаў

чуццё гонару. У развіццё гуманітарнага факультэта ўкладваецца велізарная праца. Нашай галоўнай задачай было стварэнне калектыву, бо, на першы погляд, нашы спецыяльнасці не маюць агульных кропак судакранання. Тут, як казаў Васіль Іванавіч Стражаў (рэктар БДУ ў 2003–2008 гг. – заўв. аўтара), ствараўся факультэт англійскага тыпу, калі ў адным месцы аб’ядноўваюцца розныя спецыяльнасці і кірункі. Гэта быў эксперымент, які, як я лічу, у нас атрымаўся (смяецца). Акрамя таго, што ўсталяваліся гарманічныя ўзаемаадносіны паміж кафедрамі, самі студэнты здолелі знайсці агульную мову адзін з адным.

– Многія задаюцца пытаннем, якім чынам можна аб’яднаць на адным факультэце такія розныя кафедры?

– Безумоўна, гэта вельмі важна, што нашы спецыяльнасці дазваля-

юць шчыльна супрацоўнічаць кафедрам. Тая ж кафедра інфармацыйных тэхналогій, здавалася б, не мае ніякага дачынення да гуманітарнага кірунку, аднак асновы інфармацыйных тэхналогій выкладаюцца для ўсіх спецыяльнасцяў. У тым ліку і кафедра тэорыі і практыкі перакладу з напрамкаў камп’ютарнай лінгвістыка можа цесна супрацоўнічаць з кафедрай інфармацыйных тэхналогій. Акрамя таго, на пасяджэнні дэканата часта ўздымаюцца пытанні пра паспяховасць студэнтаў і іх стаўленне да вучобы. Таму выкладчыкі кожнай кафедры знаёмяцца са студэнтамі ўсіх спецыяльнасцяў.

– Любы кіраўнік сутыкаецца з цяжкасцямі. Як Вы дзейнічаеце ў канфліктных сітуацыях?

– Я прытрымліваюся прынцыпу: чалавека трэба пераконваць, а не прымушаць. Другі прынцып: трэба быць больш даступным. У мяне ня-

ма чаргі: як студэнт, так і педагог можа зайсці ў любы момант.

– Што можаце назваць у якасці галоўных дасягненняў за час існавання факультэта? Чым ці кім Вы ганарыцеся?

– Па-першае, нашымі актывістамі. Я цаню студэнцкі актыўны гуманітарнага факультэта. Усе моладзевыя рухі – за намі (смяецца). У прыватнасці, касцяк валанцёраў на еўрапейскіх і сусветных чэмпіянатах – нашы студэнты. Акрамя таго, нашы валанцёры супрацоўнічаюць з дзіцячымі дамамі, дамамі састарэлых, бальніцамі.

Па-другое, нашы студэнты актыўна ўдзельнічаюць у алімпіядах, канферэнцыях, займаюць прызавыя месцы. Напрыклад, кафедра менеджменту можа ганарыцца пераможцамі Маскоўскай навуковай канферэнцыі. Шмат падзячных лістоў у студэнтаў спецыяльнасці «сацыяльная работа».

Па-трэцяе, самае важнае наша дасягненне – атмасфера сяброўскай згуртаванасці. На гуманітарным факультэце склаўся шэраг традыцыйных мерапрыемстваў: «капуснік», паездкі на Піч – якія збліжаюць студэнтаў усіх спецыяльнасцяў.

Што ж тычыцца непасрэдна працэсу навучання, мы ажыццяўляем перавод студэнтаў на бюджэт або прапануем зніжэнне аплаты. Раней па гэтых паказчыках гуманітарны факультэт займаў другое месца пасля ФМА.

– А якія справы з працаўладкаваннем студэнтаў?

– Студэнтам бюджэтнай формы навучання заўсёды даецца размеркаванне пасля ўніверсітэта. Тым, хто навучаецца платна, пры іх жаданні, наш факультэт гэтак жа гатовы дапамагчы з працаўладкаваннем. Але, як правіла, студэнты старэйшых курсаў знаходзяць сабе працу самастойна.

– Якія перспектывы Вы як кіраўнік можаце вылучыць на найбліжэйшы час?

– Задача любога факультэта – пошук актуальных спецыяльнасцяў. Гуманітарны факультэт знаходзіцца ў такім пошуку. Напрыклад, на адзін з нашых новых напрамкаў, які адкрыўся толькі год назад, прыкладную культуралогію, конкурс быў нават на платныя месцы. Мы будзем працягваць працаваць у гэтым кірунку для таго, каб нашы выпускнікі і далей заставаліся запатрабаванымі на рынку працы.

– Што б Вы пажадалі напрыканцы інтэрв’ю Вашым калегам і студэнтам?

– Хочацца пажадаць усім поспехаў. Маім студэнтам – каб вучыліся толькі на «выдатна» і каб зніжка была ва ўсіх (усміхаецца). Хай гэтыя гады вучобы будуць яркімі, каб было што ўспомніць і ў 40 і ў 70, каб сяброўства трымалася. Шчасця, здароўя, і каб мы заўсёды былі запатрабаваны.

Гутарыла
Валерыя РАМАНОВА

Васіль Стражаў: «Гуманітарны быў «нечаканым дзіцём», але атрымаўся вельмі таленавітым!»

Апошні дзень верасня асабліва запомніўся студэнтам гуманітарнага факультэта, бо менавіта 30 верасня самы малады факультэт БДУ распачаў імпрэзы ў гонар свайго дзесяцігадовага юбілею.

Святкаванне стартавала перад будынкам факультэта. Дэкан факультэта У. Я. Гурскі павіншаваў усіх студэнтаў і выкладчыкаў. Не абышлася і без хваляючых неспадзевак: праз некалькі хвілін перад гледачамі паўстаў сапраўдны самурай, які прадэманстравваў прысутным чудаўнае майстэрства валодання мячом. У сваім выступе акцёр задзейнічаў траіх добраахвотнікаў, якія дапамагалі яму вырабляць неверагодныя прыёмы. Затым каскадёр прымусяў гледачоў ізноў па-

хвалявацца, дэманструючы магчымасці свайго цела і неверагодны спрыт. Скончылася гэтая частка імпрэзы паказам відэавішавання ад студэнцкіх арганізацый, пасля ўсе пакаштавалі святочны торт.

Затым ужо ў актавай зале Інстытута журналістыкі прайшоў святочны канцэрт. Гуманітарны факультэт прыйшлі павіншаваць не толькі яго студэнты і выкладчыкі, але і прадстаўнікі іншых факультэтаў БДУ. Вядучымі канцэрта былі Канстанцін Прыдыбайла і Уладзімір Лазук, нашы вядомыя выпускнікі.

Уладзімір Яўгенавіч Гурскі ўсваім слове звярнуўся да гісторыі. Усе як быццам вярнуліся ў 2004 год, калі быў падпісаны загад пра стварэнне факультэта, а таксама ажыццёўлены першы набор. Год за годам факультэт рос, папаўняўся новымі кадрамі, студэнты ўсё ахвотней паступалі сюды. На сёння гуманітарны факультэт з’яўляецца

адным з найбуйнейшых факультэтаў БДУ.

Першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў таксама павіншаваў гуманітарны з юбілеем і падарыў ад універсітэта каляровы прынтар. Пасля гэтага ён узнагародзіў выкладчыкаў факультэта ганаровымі граматамі, падзякамі і каштоўнымі прызамі.

Вялікай прыемнасцю для ўсіх стала віншаванне ад васьмі дэканаў іншых факультэтаў, якія паднеслі ў падарунак камп’ютар.

Немагчыма ў гэты дзень было не ўспомніць людзей, дзякуючы якім гуманітарны факультэт з’явіўся ў БДУ. На сцэну падняліся рэктар-заснавальнік факультэта Васіль Іванавіч Стражаў і першы дэкан Уладзімір Захаравіч Спірын. Васіль Іванавіч Стражаў адзначыў: «Гуманітарны быў нечаканым «дзіцём», але атрымаўся вельмі таленавітым!»

Павіншаваў усіх з юбілеем і Валерыя Іванавіч Дунай, загадчык кафедры экалогіі чалавека гуманітарнага факультэта БДУ, які адначасова рэктар МДЭУ імя А. Д. Сахарава.

Немагчыма было б уявіць свята без тых людзей, якім гуманітарны факультэт адкрыў дарогу ў жыццё. Прынялі эстафету віншаванняў выбітныя выпускнікі – Яўгенія Рупакова, якая, дарэчы, стала адной з першых студэнтаў факультэта, Канстанцін Прыдыбайла, а таксама Уладзімір Лазук, які скончыў гуманітарны сёлет.

Музычныя віншаванні гучалі і ад студэнтаў іншых факультэтаў, і нават ВНУ. Пацешылі гледачоў песнямі студэнт гістарычнага факультэта Антон Мартынаў, студэнт Інстытута журналістыкі Дзмітрый Нікановіч, а таксама студэнтка экалагічнага ўніверсітэта імя Сахарава Паліна Калафаці.

Нельга было абысці і цяперашніх студэнтаў. Ад іх выступілі Паліна Александровіч, Ксенія Васілеўская і Мікіта Лабзо.

Кульмінацыяй свята стаў гімн гуманітарнага факультэта БДУ.

На гэтым імпрэзы не скончыліся. 1 і 2 кастрычніка была праведзена маштабная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы гуманітарнай адукацыі».

А ўвечар 1 кастрычніка ўсе ахвотнікі змаглі наведаць вечарыну ў клубе «Медысан».

На працягу тых некалькіх дзён было сказана вельмі шмат віншаванняў на адрас факультэта. Атмасфера свята яшчэ доўга будзе лунаць у паветры.

«З днём нараджэння вас! З днём нараджэння нас! З днём нараджэння, гуманітарны!»

Кацярына ШМЫК

Чытайце цалкам на
www.gazeta.bsu.by

Жыццё ў БДУ не заціхае ні на хвіліну! У чарговы раз САК «Брыганціна» прымаў старастаў-першакурснікаў на выездным адукацыйным семінары **«Ты – стараста-2014»** з 3 па 5 кастрычніка.

Рассаджуючыся ў пятніцу раніцай па сваіх месцах у аўтобусах, якія давязучь усіх да Брыганціны, ніхто яшчэ не ведаў, што чакае іх у найбліжэйшыя тры дні. У кожным разе гэта павінна было быць штосьці вельмі яркае, неверагоднае і запамінальнае, штосьці, што кожны з іх захавае ў памяці на ўсе свае студэнцкія гады. Таму юныя старасты з выдатным настроем адправіліся скараць «Брыганціну»!

Апынуўшыся ў гэтым славутым месцы, першакурснікі адразу зразумелі, што часу на адпачынак у іх не будзе. Два тыдні ўдзельнікі і іх куратары рупліва рыхтаваліся да «школы»: прыдумлялі нумары, песні, танцы... І ўсё гэта для таго, каб паказаць сябе з самага лепшага боку. Хто б што ні казаў, усе прыехалі на перамогу, ну а чужоўны настрой, мноства новых знаёмстваў і каштоўны досвед дадаюцца.

Адкрыццё семінара «Ты – стара-ста-2014» прайшло на ўра! Стара-сты паказалі сябе ў ўтанні, а заадно і пазнаёміліся са сваімі супернікамі. Сёлета гадоўнай тэмай школы старастаў былі жанры кіно, і за званне найлепшых з лепшых змагаліся 9 каманд: «Гараж» (ФПМІ + юрыдычны каледж), якія прадставлялі савецкія фільмы, Red Sun

Як Брыганціну ахапіла «чума»

Поиск Аварии... ЧУПЕВА

БДУ», дзе студэнты маглі падзяліцца сваёй радасцю, паўдзельнічаць у розных групавых практыкаваннях, трэнінгавы занятках «Навыкі эфектыўнай камунікацыі». Тут ужо нашы старасты высвятлялі ўсе аспекты адносін у групе, псіхалогію людзей. Ну а з магчымасцямі, якія падае БДУ ў пазанавучальны час, першакурснікі пазнаёміліся на лекцыі-прэзентацыі «Жыццё па-за вучобай».

Не менш важным стаў майстар-клас «Публічны выступ», дзе студэнты старэйшых курсаў распавялі свае «сакрэцікі» і «фішачкі» выступу на публіцы. Самымі сур'ёзнымі былі секцыі «Арганізацыя навучальнага працэсу ў БДУ», «Сістэма студэнцкага самакіравання» і «Працоўны дзень старасты», але яны былі і самымі карыснымі, бо пасада старасты – гэта вельмі сур'ёзна. На іх першакурснікі даведаліся пра правы і абавязкі старасты, пра ўсе студэнцкія арганізацыі, пазнаёміліся з іх старшынямі і паспелі нават прэзентаваць свае праекты.

Апроч навчальних секцій удзельнікі змаглі сябе выявіць і ў інтэлектуальнай гульні «Што? Дзе? Калі?» у першы вечар, і ў спартландыі ў апошні дзень, а яшчэ згуляць з камандай рэктара ў валейбол і задаць яму любыя пытанні на прэс-канферэнцыі. І зараз упэўнена можна сказаць, што «Брыганцыя» рыхтуе суперстараў!

Яўгенія ДЗЕНІСЕВІЧ

Чытайце цалкам на
www.gazeta.bsu.by

(гістфак + гумфак) – вестэрн, «Апошні званок» (геафак + біяфак) – фільмы жахаў, «Фантастычныя ласі» (ФФСН + ФМА) – фантастыка, «Джын» (ІЖ + юрфак) – Дысней, «Ногі ў цэменце» (філфак + ІБМТ) – гангстары, «Баявыя сланы» (РФКТ + фізфак) – індыйскія фільмы, «Чума» (ММФ + хімфак) – гістарычныя фільмы і «Гільзы» (ДІКСТ + эканамфак), якая прапанавала баевікі. Узровень падрыхтоўкі ўсіх каманд вельмі парадаваў: у кожнай з іх была свая адметная асаблівасць, якая не дазволіла згубіцца на фоне астатніх каманд. Напрыклад, у каманды «Джын» сапраўды быў свой

выканаўца жаданнай Джын, у «Фантастычных ласёў» быў свой мілы лось, які і аб'яднаў ФФСН і ФМА, а «Чума», наогул, выйшаўшы на сцэну з манашкамі з велізарным крыжам і святаром, якія чыталі малітвы, «спаліла» ведзьму. Чаго толькі не ўбачыш на «Брыганціне»!

Асноўнай мэтай семінара «Ты – стараста!» з’яўляецца навучыць маладых лідараў як мага лепш спраўляцца са сваімі абавязкамі, перадаючы назапашаны падчас навучання досвед маладому пакаленню. І сёлета арганізатары пастараліся на славу: секцый на працягу двух дзён было шмат, як і

магчыма сцяў выявіць сябе на іх. Напрыклад, падчас форуму-тэатра «Стараста і група» кожны ахвотнік мог паўдзельнічаць у імправізаваным канфлікце паміж старастам, групай і выкладчыкам і паспрабаваць вырашыць яго. Не менш цікавай была традыцыйная для школы старастаў ролевая гульня «Барачыба характару». Старасты былі пастаўлены ў сітуацыю, якая сапраўды магла з імі адбыцца. Толькі тут яны змушаны былі вырашаць праблемы на ўзроўні факультэта, а не групы.

Аднымі з самых пазітыўных
можна назваць семінары «КультУра

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Студгарадок БДУ зладзіў
рэспубліканскі выязны
семіна-практыкум
**«Міжуніверсітэцкая
школа студэнцкага
актыву–2014».**

Кожную восень «Брыганціна» зараджае студэнтаў энергіяй, уражаннямі, эмоцыямі і ідэямі, ме-
навіта тут заводзяцца знаёмствы,
з'яўляюцца новыя планы і знахо-
дзіцца натхненне на год наперад.

Сёлета прайшоў незвычайны семінар-практыкум: ён аб'яднаў не толькі студэнцкі актыў студгарадка БДУ, але і студэнтаў з 13 ВНУ краіны. Яны часова ўвайшлі ў склад студсаветаў інтэрнатаў БДУ, актыўна ўдзельнічалі ў конкурсах, навучанні і пераймалі досвед правядзення падобных семінараў.

Раман Качан, старшыня студсавета БДСГА: «Для мяне «Брыгантина» – нешта новае і асаблівае! Я вучуся на 4 курсе, і чацвёрты год з’яўляюся старшынёй школы актыўнага студэнцкага самакіравання інтэрнатаў БДСГА, але на падобным мерапрыемстве быў упершыню! Уражанняў безліч, і ўсе пазітыўныя. Галоўны плюс для мяне – гэтыя жывыя зносіны з людзьмі, калегамі-студэнтамі. У майёй навучальнай установе падобныя мерапрыемствы, на жаль, не праводзяцца. Спадзяюся, з часам штосьці зменіцца. Я быў у студсаветах інтэрната № 7 БДУ: усе вялікія ма-

лайчыны, мне было вельмі прыемна знаходзіцца ў такой дружнай камандзе, дзякуй ім! І дзякуй, што запрасілі. Спадзяюся, што гэта толькі пачатак міжуніверсітэцкіх студэнцкіх зносін».

У першы дзень адбылася сустрэча з рэктарам БДУ Сяргеем Абламейкам. Студэнты задавалі самыя розныя пытанні: пра ўцяпленне інтэрнатаў, плату за навучанне і ўвядзенне электроннага канспекта.

А яшчэ адной яркай падзеяй першага дня стаў **фінал конкурсу «Студэнцкі лідар года-2014»**. За гэта ганаровае званне спрачаліся: Жагала Алег (інт. № 1), Бабкоў Васіль (інт. № 2), Зінкоўская Ілона (інт. № 4), Рошчын Раман (інт. № 6), Бажычка Станіслаў (інт. № 7), Трацяк Ангеліна (інт. № 10), Нікіфаравец Вікторыя (інт. № 11). Праграма была прадстаўлена конкурсам прамойніцкага майстэрства «Вольная трыбуна» і творчымі нумарамі. Яшчэ два этапы конкурсу – псіхалагічнае тэсціраванне і складанне папак лідараў – прайшлі завочна. З мінімальнай перавагай лідарам быў прызнаны **Васіль Бабкоў**, студэнт 5 курса геафака. Другое месца ў Ілоны Зінкоўскай, студэнткі 4 курса юрфака.

Выбары старшыні каардынацыйнага савета студсаветаў інтэрнатаў Студэнцкага гарадка БДУ – кульмінацыя трохдзённага семінара. Бо неабходна было абраць чалавека, які зможа прымаць рашэнні, накіроўваць, падтрымліваць ініцыятыву і пісьменна кантраляваць усе студсаветы інтэрнатаў. Кандыдатамі на пасаду старшыні каардынацыйнага савета былі: Васютювіч Кірыл (інт. № 2), Зінкоўская Ілона (інт. № 4), Шымко Андрэй (інт. № 6), Караткевіч Таццяна (інт. № 10), Луд Вераніка (інт. № 11). Тут усё было «па-даросламу»: сапраўдныя перадавыбарныя кампаніі, агітацыя, улёткі, плакаты, крычалкі. Абраць годнага было вельмі няпроста, кожны з кандыдатаў паказваў добры ўзровень падрыхтоўкі, адважна адказваў на пытанні падчас прэс-канферэнцыі і актыўна «вербаваў» прыхільнікаў. Набраўшы больш за 50 % усіх галасоў, на пасаду старшыні каардынацыйнага савета была абрана **Вераніка Луд**, студэнтка 4 курса юрыдычнага факультэта.

Вераніка Луд: «Для мяне гэта «Брыганціна» стала доказам таго, што ў жыцці ніколі не варта здавацца, калі ты чагосьці вельмі жадаеш, то абавязкова атрымаеш! Адчува-

лася падтрымка, было вельмі пры-
емна, калі з іншых студсаветаў
падыходзілі і казалі, што вераць у
мяне. А гэта – найлепшая ўзнага-
рода! Вядома, велізарную ролю
сыграла падтрымка майго студса-
вета: такой агітацыі мог пазай-
здросціць кожны! Я буду на ўсе жы-
лы імкнуцца не падвесці людзей,
якія мяне абралі. Разам мы сіла! Вы
яшчэ не раз пачуеце гучнае імя ка-
адынацыйнага савета!»

Не абійшлись гэтыя дні і без камандных змаганняў. У напружаным інтэлектуальным баі – гульні «Што? Дзе? Калі?» – адзначылася каманда другога інтэрната. У праекце-гульні «Сутычка. StudgorDoc.40» перамагла каманда інтэрната № 6. У рамках Кубка дырэкцыі ў праграме «Спаборніцтвы волатаў» па настольным тэнісе, футболе і валейболе наймацнейшымі апынуліся студэнты, а ў баскетболе і б'ярдзе лепш паказалі сябе супрацоўнікі студгарадка.

Кожна наступна школа активно становіцца ўсё цікавейшай, масштабнейшай і ярчэйшай, дзякуючы Студэнцкаму гарадку БДУ. І не забываем сакрытны дэвіз «Брыганціны»: «Мы адна вялікая, дружная сям'я». Да сустрэчы ў наступным годзе!

Вольга ШАНЧУК